

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

TWENTY-SEVENTH DAY

Tuesday, 4th April 1961

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore at One of the Clock.

Mr. SPEAKER (Sri S. R. KANTHI B.A., LL.B.) in the the Chair.

MEMBER'S REPRESENTATION

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈದಿನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಪ್ರತಿಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—Sir, why Kannada copies have not come ? every Session there must be some improvement ; but it is not so at present.

Mr. SPEAKER.—The trouble is that we have no Translators of our own.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, we have already lost 3 to 4 hours of question hour ; I do not know how the Speaker will make good of it.

Sri G. N. PUTTANNA.—Sir, the programme of the Assembly comes to our hands only at 1 P.M.

Mr. SPEAKER.—First only questions will be printed. When the answers are also printed, the whole thing will be made available to the Members two hours before the Commencement of the Assembly.

Sri G. N. PUTTANNA.—If it is two hours before the Session, we have to come here at 11 O'clock and pick them up. It would be better if they are distributed in the Guest Houses.

Mr. SPEAKER.—No, it is not possible to do so. After all, answers would be kept ready on the table of every Member at about 12 Noon

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹನ್ನೆರಡು ವರೆಗೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ನಿದ್ದೆ ವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

BUDGET ESTIMATES FOR 1961-62 DEMANDS Nos. 15, 16 AND 17
Debate (contd.)

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಈದೇಶವಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಸಾಂಪನ್ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರು ಎನ್ನುವುದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀವೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಂಪನ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಗೂ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿರುವಾಗ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ ರಾಮ ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ರಾಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಂಪನ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೊಡ್ಡವರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಪನ್ಮಾಡ ಕಡೆಗೆ ಕಾಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರಾಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I want to know if my friend seriously wants RAMA RAJYA. I want to ask whether there was peace in Rama's time. If we want Ram Rajya, there would certainly be war. Brothers will fight. People will have to go to forest. That is the story of Rama.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, 1956ನೇ ಇಸವಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡತಕ್ಕ ಜನರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಮೂರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳು ಬಂದು ಹೋದವು. ಮೊದಲನೇ ಸರಕಾರ ಪೋಲೀಸಿನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಆಹುತಿಯಾಗಿಹೋಯಿತು. ಎರಡನೇ ಸುಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೂ ಇನ್ನೇನು ಆಹುತಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಹೇಗೋ ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟವೇ ಇಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ದುರಾದೃಷ್ಟವೇ ಇಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಜತ್ತಿಯವರ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಏನೋ ಅವರಿನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸು ರಾಜ್ಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಪೋಲೀಸಿನವರ ಅಧಿಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಹ್ಯಾಸಿ ಅಥವಾ ಸೇಪ್ಪಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರುಗಳು ಇರಬಹುದು. ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ, ದಿಂದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ, ನಕ್ಕವಂತರೂ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದವರೂ ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೋಲೀಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ 90 ಜನ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಜನತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಜನರ ಹಿತಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಕೇಸಿನ 153 ಪುಟಗಳ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಜಮಿ

ಖಾದಿಯ ಮಹದೇವಪ್ಪ ಅವರ ಮುರುಗೋಳರವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಿಯಾಂಬರ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪೋಲೀಸರವರ ಬೇರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ಅವರುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪೋಲೀಸರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ 153 ಪುಟಗಳ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಜನರು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮವರೆಂದು ಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಇತರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಾಳಲು ಇಂತಹ ಸರಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ಯಾಮೀ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರು 127 ಜನರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದವರು ಇಂತಹವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡಲು ಯಾವದಕ್ಕೂ ಇತ್ತು? ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರಾಗಿದ್ದರು, ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮರಾಠಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ವಿಶಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೊದಲು ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರಾಗಿ ಬಂದರು. ಅನಂತರ ಅವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರಾಗಿ ಮಾಡಿ ಈಗ ಅವರನ್ನು ಡಿ.ವೈ. ಎಸ್. ಪಿ. ಹುದ್ದೆಗೆ ಏರಿಸಿ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಯಾರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಫೆಬ್ರವರಿ 26 ರಿಂದ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಶೇಷವಾಗಿ ಕೋರಾ ಹಲ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಜನರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು. ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸತ್ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವೇ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ನೂತ್ನಗಳನ್ನು ಬಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ 127 ಜನ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ! ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಅವರಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು? ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ? ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಹಾವಳಿ ಪೋಲೀಸರವರದು. ಧಾರ್ವಾಡ, ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಟಿಕರಪ್‌ಷನ್ ವಿಚಾರಣೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದಲೇ ಮದ್ದು. ಗುಂಡು, ಬಂದೂಕ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿರೋಧಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಗ್ನಿ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ನೇರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕರಪ್‌ಷನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಡಿ. ಐ. ಬಿ. ಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಡಿ. ಐ. ಬಿ., ಐ. ಬಿ. ಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಟಿಕರ್ಪೆಷ್ಕಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಇವರು ನೇರವಾಗಿ ಅಧೀನರು. ಬೆಳಗಾಂ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿ. ಐ. ಬಿ. ಅವರು ಐ. ಬಿ. ಪಿ.ಗೆ. ಅಧೀನರು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಏಕೆ ಒದಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು? ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ದೂರ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುವವರು ನೋಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮವರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಪಾತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ, ಸ್ಪೆಷ್ಕಿ ಯಾವ ರೀತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವು ಯಾವ್ಯಾವುವು ಎಂದರೆ somehow get on, hit and go, short cut methods and loose talks ಎಂದು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳನ್ನು ಪಂಚಶೀಲದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮರೆತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ನಾಲ್ಕನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೂ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಎರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ Loose talks ಏನೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅವರು ಅಡಿಂದತಹ ಸಡಿಲವಾದ ಮಾತು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಗೆ ಕಂಡೆಮ್ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಈಗ ಇವರು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸುಖವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ ನೋಡಿ ಎಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಕೇವಲ 11 ತಿಂಗಳುಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನ ನವಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಹದ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈಗ ಗುರುಭುಕ್ತಿ ಬಂತೆಂದರೆ ನಾಳೆ ಶನಿಭುಕ್ತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವತ್ತೂ ಅವರು ಅಪೀಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವೇ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಏಕೋ ನನಗೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲರಲು ತಮ್ಮಂತಹ ತರುಣರು ಕೈ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Somehow get on ಎಂದುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜತ್ತಿಯವರ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಫೆಬ್ರವರಿ 26ನೇ ತಾರೀಖು ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಾದ ಇದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ತಗತವಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ jugglery of words ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ, ಸತ್ಯ, ದರ್ಶನ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಚೆಗೆ ಈ ಪಾಕಿ ಬಟ್ಟೆ ಪೋರ್ಟ್‌ಪೋಲಿಯೋ ಅವರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಹುತ್ತದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದರೂ ಹಿಡಿಯದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಪುರು ಅಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರದ ಮಿತಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಬೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. There may be an important agency through the Inspector General of Police. There are so many other routes. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಭಾಸದಸ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ತಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತೂಕ ನೋಡಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಧಿಕಾರಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಲ ಬಡವನೇ ಆಗಲ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಬಲ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಉತ್ತರನ ಪೌರುಷವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈಗ ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ತ್ರೀಮುಗಳಿವೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿ ವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕಾದುನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಶ್ಲೇಷಿಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು short-cut methods ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಂದು short-cut method. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಗೂ ಅನುಸುತವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಸುತವಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಇದ್ದೇ. ಆದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಇನ್ನು worst talks ವಿಷಯ: ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವೇನಾದರೂ ಕನಿಡುಬಿದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ದಕ್ಷತೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ತುಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಆಗ ಆದಳಿತದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಸಂಪಡಿಸಲೂಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಯಾರಲ್ಲೂ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ ಏನೇ ಆಗಲ ನೀವು ಇನ್ನೂ 11 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಈ ಆದಳಿತ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ತನಕ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ loose talks ನಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊಂಡೂರಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೊಂಡೂರಿನ ಮಾಜಿ ದೊರೆಗಳ ಕೈವಾಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ದೇವಾಲಯದ ಆದಳಿತದ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೈ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಯೋಗ್ಯರನ್ನು ಅಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ದಕ್ಷತೆಯೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಇದು ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಲ.

1-30 P.M.

ಕ್ರಮಿಸನ್ ಕೇಸ್ ನಂಬರ್ 211/59, State of Mysore vs. Bhupathi and 10 Others, ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಮಾಜಿ ದೊರೆಯ ಕೈನಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಭಾವದ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ನಾಲತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮಸ್ತರನ್ನು ಧರ್ಮಪ್ಪರನ್ನು ಹಿಂಸೆಗೆ ಬಳಸು ಮಾಡಿ ಕೇಸು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೋರ್ಟಿನವರೆಗೆ ಅರಾಜಿತತ್ವ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಜನತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಂದು ತಿರುಳಿಗೆ ನೀವು ಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ ಎಂದು.

ಪೊಲೀಸರೇ ಬಾಬಾ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಭಾರ ಹಾಕದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾವ ತರಹ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವವರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅವರ ವಿಚಾರಣೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ. ಬಾಬಾನ ಆತ್ಮಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸರ ಕೈನಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೆಣವನ್ನು ಅವನ ತಂದೆಯಾಯಿಗಳ ಕೈನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ; ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—On a point of order, Sir. Some time back a ruling was given by the Chair that when Government makes a statement of fact for the information of the House it would not be open to any Hon'ble Member to say it is false or incorrect unless he has material to place before the House to prove that it is incorrect. When it has been stated by Government on the floor of the House that the body has been handed over to the relatives of the deceased, it would not be correct on the part of the Hon'ble Member Sri Muckannappa to persist in saying that it has not been done. I should have no objection in his saying so if he can prove it. Otherwise it would not be in order for the Hon'ble Member to contradict the statement made by Government unless he has material to prove the contrary.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I can produce evidence to show that the dead body was not handed over to the relatives. Enquires made by me reveal that the dead body was not handed over to the relatives of Baba.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Government says that they handed over the dead body to the relatives, but the Member says that it was not handed over. What should be done then?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—A statement has been made by Government that the dead body has been handed over and that should be accepted as correct unless the Member has material to show that it is in correct. That is the position.

Sri M. C. NARASIMHAN.—If a false statement is made by Government, does it mean that the House should accept it as correct?

Mr. SPEAKER.—What the Minister says is that it shall not be disputed unless there is evidence to the contrary. Normally a statement made by Government is accepted as correct.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇಷ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಿವರ್ಸಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳುವುದೇ ಗಾಸ್ಟರ್ ಟ್ರೂತ್ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ನಾವು ಹೇಳುವುದೇ ಗಾಸ್ಟರ್ ಟ್ರೂತ್ ಎಂದು ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಡೆಡ್‌ಬಾಡಿ concerned persons ಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಪೊಲೀಸರು ಅವರ ಸಿಗ್‌ನೇಚರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ರಿಲೇಟಿವ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿಗ್‌ನೇಚರ್ ಕಾಗದವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಕಾಂಟ್ರಿವರ್ಸಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿದೆಯೇ ? 14 ರಕ್ತ ಜನಗಲರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕರ್ಯಾಣನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಹಾಗಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಏರುದ್ದು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಏರೋದವಾಗಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ವಿವಾಧ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಸಭಾಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಟೈಮ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲದ್ದು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಇದೆ. By hook or crook, please bring them, please save me ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ 20 ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೇ ? ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಆದ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬೇಡಿ ಹಾಕಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದಂಥ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದಿಗ್‌ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಶವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅರಾಜಕತ್ವವಿದೆ, ಪೊಲೀಸ್ ರಾಜ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಚನ್ನಬಸವನವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಪೊಲೀಸರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಧನ್ಯ.

ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಜಜ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರು ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏಕೆ ಕಂಟಿನ್ಯು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಅವರ ಜೊತೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಜನರಲ್‌ರ ಮನೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, “ನೀವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಡಿಫಿಶಿಯನ್ಸಿ ಇದೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಜನರಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಸ್.ವಿ.ಜಿ. ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಕೇಸು ನಡೆಸಲು ನಂಬಿಯಾರ್‌ರವರನ್ನು 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಬಂದಿದ್ದೀರಾ ? ಇಂಥ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಜನರನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜುಡಿಶಿಯರಿ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟಾಗಿರಬೇಕು, ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತವರು ಈ ದಿವಸ ದೇಶಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನೇ ರಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನೊಲಕ ಇವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೈವಾಡ ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ನಿರಾಂತಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೋರ್ಟು ಪೀಠಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆಗಿದ್ದು ಜಾರಿಗೆ ತರಲೇ ಕಾಲದಲ್ಲ ಈ ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಜೂರಿನ್‌ಡಿಕ್ಟನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಲಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂತ ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲೇತನಕ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೊಂದು ಚಕಾರ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ದಾವೆ ಹಾಕಲು ಜೂರಿನ್‌ಡಿಕ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸಹಿತ ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 4-5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಾವಾಕೂಡ ಹಾಕಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ದಾವಾ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಅಗದೀ ಕಡಮೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ದಾವಾ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸೀನಿಯರ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ಪವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಷ್‌ ಜಡ್ಜ್‌ ಎಂತ ಬೇರೆ ಕೆಲವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಸಮಗ್ರ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೇಮಕ ಇತ್ತು. ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಖಜೆಯೇ ಆಗಲಿ ಖಾನಿ, ದರೋಡೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಖಜೆ ನಡೆದಾಗ ಅವು ಸ್ಪೆಷಲ್‌ಗೆ ಕಮಿಷ್ ಆದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ಜಾಮಾನ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಾಡಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿತ್ತು. ಕೂಲ-ದರೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಧಾರಾವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಷ್‌ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕೇಸುಗಳು ಲಗೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೆಷ್‌ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸೆಷ್‌ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ 80 ಕೇಸುಗಳು ಮುಲ್ಕು ನಿಂತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೆಷ್‌ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಹೈ ಕೋರ್ಟು ಒಂದೇ ಒಂದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈಗ ಈ ಸೆಷ್‌ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ವಿಚಾರ ಸಹಿತಾ ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟನ್ನು

ಒಪ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಕೋಟುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಧಾರ್ವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಸಿವಿಲ್ ಐಡ್ಲ್ಸ್‌ಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಇದೆ. ಅವರವರು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಅವರವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾವೆಯ ವಿಚಾರಣೆ ಜುರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆ ಕೇಸನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಬೇರೊಂದು ಕೇಸನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೇಸು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಕೇಸನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನದೆ ಅಂದರೆ ಈಗ ಕೋಟುಗಳಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಆಗಿ ಹುಕುಂನಾಮೆ ಇವೆಲ್ಲ ಅದಮೇಲೂ ಈ ಚೌಕಾಸಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ಹೀಗಾಗಿ ದಾವೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಈ ದರಖಾಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವಿರದವನ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಅದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಈ I. P. C. ಗುನ್ನೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಸುಖಲಾಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕರ್ತವ್ಯಜಾನ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಮನಿ-ರೆಂಡರ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್; ಪಾನ ನಿರೋಧ ಕಾನೂನು, ವರದಕ್ಷಿಣೆ-ದೇವದಾಸಿಯರ ಕಾನೂನು, ಎರಡು ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಆಗತಕ್ಕ ತಕ್ಷಣ, ಇಂಥ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆಗುವ ಗುನ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸಿನವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಗುನ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಡೆಸಲು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಎಲ್ಲ ಆಗಿದೆ? ಇವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪಗಾರ ಅದರೂ ಎಷ್ಟು? ಪೊಲೀಸ್ ಅಫೀಸರನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಈಗ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಸಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಸ್ಟಾಟ್‌ರೆಂಡ್ ಯಾರ್ಡ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪೊಲೀಸರನ್ನಾದರೂ ಈ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅವರಾದರೂ ಕಲಿತುಕೊಂಡುಬರಲಿ. ಗುನ್ನೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri M. C. NARASIMHAN.—The claim of the Government is that they have an exceedingly good training school. Do you not believe it?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ನಿಮ್ಮಾಂತಿ.—ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು. ಗುನ್ನೆ ಪರ್‌ಫೆಂಟೀಜ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಕೊನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುನ್ನೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸರು ತರಬೇತಿ ಆಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಭಾರ ಪೊಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಪಗಾರದ ಹಣವನ್ನು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪೊಲೀಸರ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ, ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬರ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಏನು ಮಾಡ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ)

ಬಲ್ಲನು ? ಆದುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪೊಲೀಸರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ.

ಇನ್ನು ಜೈರ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದರೋಡೆ ಕಳುವು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಬಂಧ್ಯ ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ದಯೆ ಏನಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂಥ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜಾಸ್ತಿ ಗುನ್ನೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದರೋಡೆ ತಂಡುಗು ಮಾಡಿದಂಥ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಪರೋಲ್ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಏನಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಅನಿಷ್ಟ, ಪರಿಣಾಮ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರಬಂದ ಎಂಬ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಗುಂಪು ಇದೆ. ಅವರು ಬೊಟಾ ನಾಣ್ಯ ತಯಾರು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪರಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿ ಬಂದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜೇಲ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅಂಥ ಜೇಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಜನರಿಂದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೀವ್ರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, Administration of Justice, police, Jails ಮತ್ತು prohibition, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ Administration of justice ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿದೆ. ಅವರು ರೈತರಾಗಿ, I. A. S. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ಗವರ್ನರಾಗಿ, ambassador ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರಾಗಿ, ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಾಗಿ, ಅಥವಾ ಮುನ್ಸೀಫರಾಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ administration of justiceನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ justification ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಯಾಂಶ್ವನವರೂ ಮತ್ತು ಇತರರೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ

ಒಳ್ಳೆಯದೋ, ಕಷ್ಟದೋ, ನಿಜವೋ, ನುಳ್ಳೋ, ಸತ್ಯವೋ, ಧರ್ಮವೋ, ಏನೋ, ಒಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಿಟ್ಟರು : Somehow get on, somehow get on ಎಂದು. Somehow get on ಎನ್ನುವ ಇರಾಖೆ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ವರೆಗೂ ಇದು somehow get on Department ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇರಾಖೆ ಅಷ್ಟು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದೆ. ಕೈಯ್ಯಿಟ್ಟರೆ ಅಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಾ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಕನವಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಳಿನ ಕೊಠಡಿಯ ಬೀಗವನ್ನು ಒಡೆದು ಇದ್ದುಬಿದ್ದ ಸಾಮಾನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಯಾರೂ ವಿಚಾರಿಸಲು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳರನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡುವುದು ಇರಲಿ, ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿದರೋ ಬಿಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. Efficiency integrity ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಹೇಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾನೂ ಕೊಡದೆ, ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ, ಮಂಗಳಾರತಿಗೆ ಮೂರು ಕಾನೂ ಹಾಕದೆ ಹರಿಕಥೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಇವರು ಹೇಳುವ ದಕ್ಷತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರುತ್ತಿದೆ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ಒಂದು ರಾರಿ, ಈ ಕಡೆ ಒಂದು ರಾರಿ ನಿಂತಿದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ಕಾರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ, ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹೆಸರು ಕೇಳಲಾಗಿ ನಂಬುಂಡಪ್ಪ ಎಂದು ಹೇಳಿದು. ಇದು efficiency (ದಕ್ಷತೆ). Efficiency ಯಾರ ಮುಂದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ.

ಇನ್ನು ಜೈಲುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಾರ್ಡನ್‌ಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರನ್ನೂ confirm ಮಾಡುವ ಬಾಬಿಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಸಬ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು employment exchange ನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾವರೂ ಖೈದಿಗಳಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. Employment Exchange ನಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ house rent ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು confirm ಮಾಡುವ ಹಾಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸೌಕರ್ಯ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ. ಇಂಥವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕವೆಂದರೆ 'A' class ನಾಟಕ.

ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪಾನನಿರೋಧ ನೀತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಏಣಿ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಚಂದ್ರ ನಿಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು, ನಿಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಏಣಿಯನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇದೆ. ನನಗೆ ಆ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಕಾಶದಲ್ಲರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆ ಇವರ ಪಾನ್‌ರೋಥ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ heavy tax ಹಾಕಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಿಕ್ಕದಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀರಾ ಕುಡಿಯಿರಿ, ಅದು ಕುಡಿಯಿರಿ, ಭಟ್ಟಿಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪಾನನಿರೋಧ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೋಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನೀವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಆನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಮುರಿದುಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಬದಲು.....

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅವರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾರು ಕುಡಿಯು ತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಜನತೆ ಕುಡಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ policy ಎಲ್ಲ ಕೇಳಿದರು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿ ಪಾನನಿರೋಧವೂ ಒಂದು. ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಜನ ನಕ್ಕರು.

You should learn from others. People sometimes develop fantastic ideas. Why not they learn from the experience of other countries and be done with it ? ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಜನಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಸಬೇಡಿ. ಅವರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಡಿ. ನೀವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಇನ್ನು ನಾನು ಜಾಸ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮಗೇನೋ ಚಂದ್ರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂಥ ಏಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ರಷ್ಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಪೊಲೀಸು ಶಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲೇಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡ್ತಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿನೋ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಯ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪೊಲೀಸು ಶಾಖೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪೊಲೀಸು ಶಾಖೆಯ ಆದಳತವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದೇಶದ ನೆಮ್ಮದಿ ಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತಹ ಜನಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸು ಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು

ತಪ್ಪಿಸಲಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕಿರುವ ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಈ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಕುಡಿಯಲಕ್ಕೂ ಪೊತ್ತಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಡಿತವನ್ನು ಈ ಪೊಲೀಸರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು Condemn ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಇಲ್ಲ ಬರೀ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರಿಂದ ಜನಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಮಾರು ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಜನರಂತೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೋ ಇವತ್ತು ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ನಾವು ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಜನಗಳ ನೆಮ್ಮದಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರ ಪೈಕಿ ಯಿಲ್ಲ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದಂತಹ ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಾಯಿಪಟೇಲರು ಮತ್ತು ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್‌ರಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಜ್ಯ ಈಗ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಜ್ಯ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದಲೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಂತಹ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತದಂತೆ ನೋಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಜಾ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿರುವವನು ಅವನೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ಹಾಗೆ, ಡಿವಿಷನ್ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರಿಗೂ ಪೊಲೀಸು ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅವರೇಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಂತತೆಗೆ ಭಂಗ ತರಲಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಕಾರಣರು. ವಮ್ಮಂತಹ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳು ಅವರು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದರೆ ಅವರೇ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೋಗಸ್ಸು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರೋಣವೆಂದರೆ ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಕ್ರಿಮಿನಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಇನ್ನೂ ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್ ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡಿದಂತಹ ವೀರರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯರಾದವರು ಆಗಿದ್ದು ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾಗಿರುವವರನ್ನು ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಈ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಪ್ರೋಟಿಬಿಷನ್ನು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಂಚವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು. ಇಂತಹ ಲಂಚ ಹೊಡೆಯುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೋಟಿಬಿಷನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಜನರಿಗೆ ತಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸರಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣ)

ಅಂತಹವರಮೇಲೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು, ಹತ್ತು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಎಂದು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗೇನೋ ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸರು ಬಾತೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಇವರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಪಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹವರು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಧೋರಣೆಯುಳ್ಳವರು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ, ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ, ಒ.ಸಿ. ಏಜೆಂಟರುಗಳು ಎಲ್ಲದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಇಂತಹ ಒ.ಸಿ. ಏಜೆಂಟರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಂತೆಂತಹ ಸರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒ.ಸಿ. ಏಜೆಂಟರವರ ಕೈಯೊಳಗೇ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಆಡಳಿತವಿಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಲ್ಲ. ದರೋಡೆಯಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅದರ ಕೇಸಿನ ವಿಚಾರಣೆ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಜನತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದೇ ಎಂದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ? ನನಗೆ ಇದರಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟ ಎಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ, ರಾಮದುರ್ಗ, ನೂಯಿಸಬಾಗ್ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ದರೋಡೆ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಆವರೇ ಬಿಟ್ಟು ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯೊಡೆದರೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ?

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಆದ ತಕ್ಷಣ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿಗಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಒಳಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲೇ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಂತ ಪೊಲೀಸಿನವನಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅವನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೊಲೀಸಿನವನನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಣೆಗೂ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಕಳಂಕ ಈಗಿನ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರು ಇದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿದು ಅವರನ್ನೇನಾದರೂ ಚಾಕಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರ್ತು ನಿಜವಾದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತರೇ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮದಿ ಇರಬೇಕು. ಅವರು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ Law and Order ಜನರ ಕೈಲಿ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸುಮಾರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ, ತಂತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೊಳಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ವೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೇಸುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ, ಅಲ್ಲ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ, ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಗ ಮಾತ್ರ ಪೊಲೀಸಿನವರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ, ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಆಶಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಯ ಸೂಚನೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಖೂನಿ ಆಯಿತು, ಅಥವಾ ಕಳ್ಳತನ ಆಯಿತು ಎಂದು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಖೂನಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ವನನ್ನು ಅಥವಾ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದಂತಹವನನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ಹಿಡಿಯದೆ ಯಾರೋ ಜೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಅರೆಯುತ್ತಿರದವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಒಂದು ಖೂನಿಗಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕಾಗಲೀ, ಯಾರಾದರೂ ಇಬ್ಬರು-ಮೂವರು ಸೇರಿದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಯಾರ್ಯಾರೋ ನೂರಾರು ಮಂದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 10-6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರೊಕ್ಕು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸಿನವರಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೇಬಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ ? ನಿರಪರಾಧಿ ಮೂವರು-ನಾಲ್ವರು ಇದ್ದರೆ ಯಾರ್ಯಾರನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಬಂಧೂಕದಿಂದ ರಿವಾಲ್ವರ್‌ನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೆದರಿಸುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೇಸುಗಳೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ತರಹ ಸುಮ್ಮನೆ 'ಎ' ಯಿಂದ 'ಜಡ್' ವರೆಗೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆನಿಫಿಕ್‌ಾಗಿ ಇಂತಹ ಕಡೆ ಇಂತಿಂಥ ಸಾಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕು, ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಇಚ್ಛೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಲಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಭಾಷಣದಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೆನಪಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರಿಂದಾಗ ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ, ನಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಎ' ಯಿಂದ 'ಜಡ್' ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಇಲಾಖೆ ಅಡಳಿತ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೇನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್.—ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿಹೇಳಿ ನನಗೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇದೇ ಆಸೆಂಬಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಸಾರಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಒಳಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಸಮ್ಮ ದೇಶದ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಿಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಆಕೃತ್ಯ, ಅನಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಒಳಾಡಳಿತದ ಸಚಿವರು ರಾಮದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವನ್ನು ಪಕ್ಷಪಾತ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೇಸನ್ನು ಜನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಟ್ಟಣ್ಣಿ)

ಆ ಕೇಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಯನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಇಂತಹ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ಕಡೆ ಬರಿಸಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೆಪ್ಪರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಪುನಃ ಆ ವಿಚಾರ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹಾಕಿದ ಕೇಸುಗಳು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಆದರೂ ಆ ಕೇಸುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿ ನೋಡಬಾರದು ? ಆ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಈಗಲೇ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಹುಪಾರಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾವನು ಬರಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾನೋ ಅಂತಹ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಬಿಡು. ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಹ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಹುಡುಕಿ ತಂದವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಸಹ ಕಾರಣರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಬಾರದು. ನಿಜವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ನಮ್ಮದಿ ಆದಿರತೆ! ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಇವರ ಕಾಟದಿಂದ ಒಂದು ತರಹ ಭೀತಿ, ಭಯವುಂಟಾಗಿದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾತ್ರ ಜನಗಳ ಕೈಲ ಸೇರಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಒಳಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಬಡ್ವಾಡದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಸರಿಯಾಗಿ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಈ ಪ್ರೋಹಿಬಿಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಜನತೆಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ಪ್ರೋಹಿಬಿಷನ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಬಳವಿಲ್ಲದೆಯೇ ದುಡಿಯುವವರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈಗ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಅನ್ಯಾಯ. ಸಂಬಳವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನುಮಾರು ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸಜ್ಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ವೈಮುಖ್ಯ, ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಿಸಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಈ ನ್ಯಾಯ ಪಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಗತಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಬೈ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೋರ್ಟುಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತಹ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೋರ್ಟುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಕ ಇಲ್ಲ. ಏಕೀಕರಣವಾಗಿ ಇದು ವರ್ಷಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದರೂ ನಕ ಈ ನ್ಯಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಷಾದಕರ ವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಜನರು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಕ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ವಾದಂತಹ ವಿಚಾರ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಕ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಿತವ್ಯಯ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂಚೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಏಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾದರೂ ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನ್ಯಾಯದಾನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯದಾನ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರ ಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಫೀಯಾಗಿ ವಕಾಲತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರ್ವಿವಾದ ಸಂಗತಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಡವ ನಾದವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯದಾನ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಾದ. ಆದರೆ ನಾನು ಈಗ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಬಡವನಿಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಿಂದಾದರೂ ಸಾಲ ತರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆತ ಯಾರ ಕಾಲಗಾದರೂ ಬೀಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri M. C. NARASIMHAN.—We have already passed the Court fees Bill. You did not oppose it at that time. But you agreed.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಚ್. ಮೊಹಿಸೀ.—ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದು ವಿರೋಧಾಭಿ ಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟಿನ ಖರ್ಚಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಕೋರ್ಟು ಫೀ ಹಾಕುವಂತಹ ಕೆಲಸ ನ್ಯಾಯ ವಾದುದು; ಅದನ್ನು ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ಬಡವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫಿರಾದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಪ್ರೊಲೀನ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಅವನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲೀನ್ ಜಮೀದಾರನಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಪ್ರೋಲೀನ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಆ ಕೇಸನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಪಾಪರ್ ಸೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಇಲ್ಲದಿ ರುವ ದಾವಾ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ವಕೀಲರಿಗಾಗಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬಡವರಿಗೆ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಫಿರಾದಿ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇಮಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

[Sri K. KENCHAPPA (Chairman) in the Chair]

(ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ವೊಹಿಸಿನ್)

2-30 P.M.

ಇಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. Bombay Debt Adjustment Act ಮತ್ತು Agricultural Debts Relief Actನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೋರ್ಪು ಫೀಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರದವರ ಕಾಯಿದೆಯು ಕೊಡುವಂಥ ವಕೀಲರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂಥ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದಂಥವರಿಗೆ, ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ಬಡವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವಕೀಲರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವಂಥ ಆಸ್ಪದ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಕ್ಯ, ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೇ ನಾನೂ ಪುನಃ ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಳಂಬ ಆಗಬಾರದು. ಈ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯದ ಒಂದು ಮೂಲತತ್ವವೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಜಯ ದೊರೆತರೂ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಅದರ ಫಲ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚು ವಿಳಂಬವಾಗದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೋರ್ಟು ಮತ್ತು ಎರಡು ಅಡಿಷನ್ ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೋರ್ಟುಗಳಿವೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಕೊರೂರಿನಿಂದ ಧಾರವಾಡ ಪಟ್ಟಣದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು. ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೂರವಿದೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಟೌನ್, ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಟೌನ್. ಅದು ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಆಗರ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರು ಮನವಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ತಂದರೆ, ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಕೊರೂರಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ತಿರುಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ವಿರ್ವಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೋರ್ಟು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ತೊಂದರೆ ಇರಬಹುದು. ಎಷ್ಟೇ ಕ್ರಿಯೆನರ್ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಇಮಾರತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕು ಕ್ರಿಯೆನರ್ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ; ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸದೆ ಇರಲಾರೆ.

ಈ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದು ತರಹ ಅಸಮಾಧಾನ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ.

ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವವರಿಗೇ ನ್ಯಾಯ ನಿಗದೆ ಹೋದರೆ, ಅವರುಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ (ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಿಸಿನ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು.

Mr. CHAIRMAN.—Please take notice that you have got only ten minutes.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಿಸಿನ್.—ನೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕು. ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ನೀನಿಯಾರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದೆ ಮತ್ತಾರು ಕೊಡಬೇಕು?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Last time also, I made it very clear. So for as the promotion of Civil Judges is concerned, it is not left to the High Court. Government have got the power. In consultation with the High Court, they pass orders.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—He was referring to the question of seniority, not the question of promotion.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Even the seniority question is left to the Government.

Mr. CHAIRMAN.—He has noted. Let him carry on.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಿಸಿನ್.—ಇದನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿ, ಮುನ್ಸೀಫರಿಗೂ, ಜಡ್ಜ್ ರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವ ಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲ ಎಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಜೈಲುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜೈಲುವಾಸಿಗಳು ಅಪರಾಧಿಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ವಾಸದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಖೈದಿಗಳು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ನಂತರವೂ ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಇಚ್ಛೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ದೊರೆಯದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಟ್ಟಿದುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ದೊರೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಆದರೆ ಅವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಅವರ ಕಟ್ಟಿ ಮನೋಭಾವ ಏನಿದೆ, ಆ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೊರೆದು ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಗುನ್ನೆ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗಿರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದ ಕೆಲವರು ಅವರು ಜೈಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಅನೇಕ ಜನರ ವಿಷತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಾವು ಆ ಜೈಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ತರಬೇತನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗವಲಂಬಿಗಳಾಗುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ದಿವಸ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ

(ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ವೊಹಿಸಿ)

ನೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಅವರ ನೀತಿ ಆ ಬದುಕನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜೈಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನರ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಸುಗಮವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಬರಬೇಕು. ಜೈಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲೂ ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನೀತಿಪರವಾದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸ ಬೇಕು. ಅವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರಾಗಿ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಜೈಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕೇವಲ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಂ ಇದ್ದಂತೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದೆನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವ ದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಒಂದು ಮನೋವೃತ್ತಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಬರುತ್ತಿರುವ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳವೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇವರ ಸಂಬಳ ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನಾನೊಂದಾವರ್ತಿ ನನ್ನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಘಾಜುದಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಘಾಜುದಾರರು ಇದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ಕೋ ನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದುವು. ಅದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ, ಅಲ್ಲ ಮನೆಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ತಿಂಗಳಿಗೆ 120-130 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಾವು 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ, ಮನೆ ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂತ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನೇ ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಅವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಲಂಡನ್‌ಗುತ್ತೆಂದು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಅವರು ಲಂಡನ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವರಿಗೆ ಬರ ಬಾರದು. ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೇಗ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಅವರು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಸಾಗೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಈಗಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಬಟ್ಟೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆರೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ತಿಂಗಳು ಒಂದಕ್ಕೆ 100-120 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಯತವಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಬಂದಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ನ ಸಿಕ್ಕದಿರುವ ಕಾರಣ ಕಳ್ಳತನ-ದರೋಡೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದರೋಡೆಗೂ-ಲಂಡನ್‌ಗೂ ಅಷ್ಟೇನೂ ವತ್ಯಾಸವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ದರೋಡೆಕೋರರು ಇವರಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಲಂಡನ್‌ಕೋರರು ಕೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಳ ತತ್ತ್ವ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಲಂಡನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ನಾವರಾಜಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ಸುಗಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮುಕ್ತ ಜನಾಂಗದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ—ಅಂದರೆ ಈ ಎಕ್ಸ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರು. ಇವರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ಯಾಂಗ್ಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪಡೆಪಡೆ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಮುಕ್ತ ಜನಾಂಗದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನಿನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗಲೂ ಅವರು ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗೇ ಜೀವನ ಜರುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ವಿನೋದಪ್ರತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಉದರಾಭರಣಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ತತ್ಕರರುಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಉಮ್ಮೇಶಿಗಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗ ವಲಂಬಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇರಾದೆ ಇದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲೆಂದರೋ ಜನರು ಬಂದು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವರು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದ್ದರೋ ಇರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಇವರಿಗೊಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯುವಿರು ವಕಾರಣ ಈಗೊತ್ತು ಈ ಮನೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕೊತ್ತು ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಯಪ್ರದ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಮನೋವೃತ್ತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಪ್ಪಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗಾಗಲೇ P.W.D. ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನೋಭಾವನೆ ಎಂದರೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಈ ಲಂಡನ್ ರುಪರಾಶಿಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯೂ ಆಗುತ್ತೆಂಬ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri C. M. ARUMUGHAM (K. G. F., S.C.).—Sir, I have the proud privilege of speaking on these demands under your distinguished Presidentship. So, Sir, I may be allowed to speak at least for half-an-hour. (laughter) 17 Sir, I would like to speak in Tamil during the course of this session, but not now.

Sir, I shall refer first to the Administration of justice. Very recently, the Government of Mysore had brought an advocate from Madras to argue in a Writ case before our High Court. They have paid him a sum of fourteen thousand rupees for three days *plus* the boarding and lodging expenses. I want to ask the Government whether this is fair. We have got an army of law officers in the State. Are they not competent to handle such cases? There is the Advocate General, the Assistant Advocate General The Government Pleaders, the Public Prosecutors and several others. Sir, under what rule or provision, the Government brought an outsider for the firsttime in the history of Mysore State paying Rs. 14,000? This shows the Government have no confidence in their

(Sri C. M. ARUMUGHAM)

Advocate General or his Assistants. Sir, here is a speech made by the Deputy Minister for Finance, when he was a Member of this House, who is supposed to be a Neo Congress man. I would read it for the information of the House, through you Sir. This is what he says in the course of his speech:

“.....I am told that the present Advocate General rarely comes to the Court. He has got a junior in his office and he sends him to the court. That is a very unhealthy practice. He is handling cases without authority and in some cases, there is miscarriage of justice on account of this malpractice. I think Government should take note of it and if the Advocate General does not find time or if he thinks that it is not convenient or he is too busy, it is better for Government to ask him to resign. I can give an instance.”

These remarks are made by a very learned Hon'ble Member of this House who is now occupying the position of Deputy Minister for Finance. He further says:

“I can prove it if it comes to that; there are records to show that....”

Mr. CHAIRMAN.—Can he say all this in the House ?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Mr. Speaker, Sir, when you were on this side, you were fighting for the privileges of the Members on this side. *(laughter)*

Mr. CHAIRMAN.—I would like to know if an Hon'ble Member is entitled to quote a passage in which allegations are contained against an officer who is not a Member of this House. I am rather doubtful. The advocate General is not here.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Advocate General is a Member of this House. He is expected to be here.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I am quoting from a speech delivered by a Hon'ble Member of this House. If it was in order then, it is so now also.

Mr. CHAIRMAN.—The statement contains a reflection on the character of some person. I am not sure on the point. I would suggest the Hon'ble Member reserves the point to a later stage, so that in the interval, I can find out if it would be in order.

Sri J. B. MALLARADHYA.—He is reading from a copy of the proceedings of this House, from a speech delivered by a Hon'ble Member of this House who now occupies the position of Deputy Minister. He is not quoting from a newspaper or a spurious document. It is an authorised document. It is the printed proceedings of this House. He is saying nothing wrong?

Mr. CHAIRMAN.—Is it part of the proceeding of this House.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Yes, Sir.

I will quote further:

“I made the remarks according to the best of my belief and after due enquiries and I know the responsibility for this statement. I can prove it if it comes to that; there are records to show that. I can give an instance of this nature. A similar case happened in U.P. A government law officer rarely appeared in court. He was paid by Government. Naturally, the present Home Minister of the Government of India who was the then Chief Minister of U.P., Hon'ble Sri Pant, boldly wrote to the officer concerned: 'If you have no time, please send in resignation'. I have no *animus* against the man concerned. He may be competent, he may be all right, but Government money is paid to him. I am making a suggestion in that direction. If a junior can handle a case in the High Court, let the junior do it and let the junior be appointed. Naturally, then Government will be saving money, spending less money than for a Senior Advocate General...'

This is the speech made by the Hon'ble Deputy Minister for Finance, who has joined the Congress very recently, after the 1952 general elections.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—It is not relevant here.

Sri C.M. ARUMUGHAM.—Tell me, how it is irrelevant.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—When the Hon'ble Member joined the Congress party is not relevant to the point at issue here.

Sri J.B. MALLARADHYA.—That is done to show that he is shifting grounds.

Sri C.J. MUCKANNAPPA.—Without his being a Congressman, he would not be a Deputy Minister here.

Sri C.M. ARUMUGHAM.—When a responsible Member of the Government has made such a reference, we have to take it that the Government has no confidence in the Advocate General.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—May I request the Hon'ble Member to let us know the date on which the speech was made?

Sri C.M. ARUMUGHAM.—During 1957-58 budget debate.

Now, I ask, is it fair on the part of the Government to pay Rs. 14,000 to an outsider. Under what rule was this done? The rule is to appoint the Public Prosecutor and go on up to the Advocate General and not bring an advocate from Madras. This sum of Rs. 14,000 *plus* expenses, is fantastic. Does not this constitute a reflection on the law officers. Have the Government of Mysore come to the conclusion that the present Advocate General is not competent. I have great regard for him and people in Madras and Delhi praise him as a competent person. But

(Sri C. M. ARUMUGHAM)

the Government of Mysore has found that he is incompetent and inefficient for the job and have therefore resorted to bringing in a man from outside. If the Government found the Advocate General of Mysore to be unfit, they would have as well brought the Attorney General of India or the Solicitor of the Government of India. I am told that in order to please one minister in the Cabinet, they got this gentleman from Madras. Is that so, Mr. Speaker? (laughter). If I have a case personal to me, I am entitled to spend any amount I like and pay any fee but am I entitled to spend lavishly Government funds. Whose grandfather's property is Rs. 14,000, as Gorwalla said.

Mr. CHAIRMAN.—How is it relevant to the administration of justice?

Sri C.M. ARUMUGHAM.—There is head for 'law officer's. You kindly refer to the budget.

If the present Advocate General is useless, why should Government continue him and give him extension. This sort of squandering of Government money is going on in all departments of Government particularly in the departments of my learned friend, the former Minister for Injustice. He was not Minister for Justice. In his time, everything was done, all injustices were perpetrated.

Sri J.B. MALLARADHYA.—Is there a portfolio like that in the Mysore Government?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—He is supposed to be a Minister for Administration of Justice, but he was administering injustice. The Government was misguided and ill-advised on account of him and his staff. Mr. Speaker, you are practising in the High Court and other courts, tell me from your experience: can they bring an outsider from any other State to appear for Government. They cannot, but they have done it deliberately.

Sri S. D. KOTHAWALE.—Can a Member address the Chair in this fashion

Mr. CHAIRMAN.—I can only adjourn the House for recess. (laughter)

The House adjourned for Recess at Three of the Clock and reassembled at Forty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, as I was saying the Government have paid such a huge amount to a person to appear for a case of writ petition for 3 days. From the information disclosed by the present Law Minister and the Chief Minister in the Upper House, it is said that since 1958, there have been 308 writ petitions by Government servants.

against the orders of the Government and there were 1581 writ petitions filed by the public. For all these writ petitions the Government have paid the Advocate General up to 3rd February 1961 Rs. 3,666. This information was given by the Law Minister and the Chief Minister. If that is correct, then for 1889 cases they have paid Rs. 3,666, but for one case for 3 days they have paid Rs. 14,000 all found. What is the result? Have they won the case? I want to know. Still the officer who is in dispute with the Government is getting his pay without work. So far he has got Rs. 50,000 from the Government, and yet they talk of economy. Do you call this economy to pay an Advocate from Madras Rs. 14,000 to appear for only 3 days for one case and also to pay Rs. 50,000 to an officer merely to sit at home and make merry? They are spending public money like this and still they speak of economy. They have spent Rs. 18 lakhs for the visit of Her Majesty the Queen of England. Every day one some foreigner or the other is visiting this place and our Government is spending huge sums of money for them. We are spending money like water. There is no responsibility on the part of Government so far as spending is concerned for these purposes, but when the question of paying an increment of As. 4 to a peon or As. 8 to a constable or Rs. 2 or 3 to an N.G.O. comes, they say they have no money and they speak of economy. I ask the Government of Mysore, is it the case that you are paying very small fees to the Advocate General that he is not able to defend your cases? Is it for that reason that you paid Rs. 14,000 to an Advocate from Madras to appear in a case for only 3 days? Somebody says it is Rs. 40,000, but you have given a ruling that whatever the Government says is to be taken as gospel truth coming direct from heaven and since Government has given this figure of Rs. 14,000 I am taking it. Is this economy when you have paid only Rs. 3,666 for 1889 writ petitions to the Advocate General?

Then I come to the appointment of law officers? So far as the question of appointment of law officers is concerned, there is no rule, no Public Service Commission and no Employment Exchange. Appointments are made at the sweet will and pleasure of the Minister for Law. They say that these law officers must be recommended by the District Magistrate or the Deputy Commissioner. Persons who are aged between 75 and 80 have been appointed as Public Prosecutors. Should there not be an age limit for this? There is an age limit for appointment of Judges. There is an age limit for everything, but so far as the appointment of law officers is concerned, there is no age limit. When they appoint a man of 80 years as law officer he is not able to walk without a stick, he is not able to read without glasses, he is not able to go to court without the assistance of somebody. They are appointing such persons as law officers. For your information I may say that the Public Prosecutor of Karwar is 75 years old. For what reason you appointed him as law officer? Can I say with respect that you appointed him as a political pensioner?

Sri S. D. GAONKAR.—He is only 62 years old.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—My friend here seems to know the dates of births of all; he seems to be the Registrar-General of Births and Deaths.

So far as the appointment of law officers is concerned, it goes by favouritism. It is given only to political leaders or the agents of the ruling political party

It appears that the appointment of this law officer has been made only by the Minister himself and not by the Cabinet. If it has been done by the Cabinet, then it is wrong; the entire Cabinet has committed a mistake.

I have got one other point to make, that is about the promotion of Civil Judges. In my speech on the Budget I have said clearly that 12 Civil Judges have been superseded. I have also said that according to article 233 of the Constitution, the Government is the authority in deciding about the promotion of Civil Judges to the posts of District Judges, it is not the High Court. The Government of Mysore in consultation with the High Court can do that, but they cannot throw any blame on the High Court. There is demoralisation so far as the Judicial Department is concerned.

I have to say something about providing quarters to the judicial officers or the Judges. In Bangalore most of these Judges are put up in rented houses and also in almost all Districts except one or two places. About Rs. 6 lakhs is being provided for the construction of Munsiff-Magistrates Court and First Class Magistrate's Court Buildings and residential quarters. So far as District Judges and other judicial officers are concerned, no such provision is made. I would like to give one instance in this regard. Last year a house fell vacant in Kumara Krupa Extension. Two Judges applied for it. One was the Principal Judge of Bangalore City and the other was the Principal Judge of Cantonment area. They quarrelled like cats and they had to file a case before the Rent Control Officer last year and both of them appeared before the officer through their counsel. The Rent Control Officer had to pass orders against his own appellate authority. Supposing the appellate authority or the Principal Judge of the Cantonment area were to take it up in revision; what would have been the position? These judicial officers must be free from encumbrance like this. All these officers have not been provided with quarters. At least in the Third Five-Year Plan Government should seriously take up the question of providing quarters for these Judges in Bangalore and other places.

I have to say one or two words about prohibition. The offence is not uniform throughout the State. The offence which is considered as such in a prohibited area is not an offence in a place where there is no prohibition. If a man drinks in Bangalore it is not an offence; but if a man drinks in Kolar District, it is an offence. Such being the

case, how can you say that prohibition must be enforced vehemently. They introduced prohibition in 1947-48 and thirteen years have elapsed, but still they are not able to introduce prohibition throughout the State. Unless they do it, the offence cannot be considered as an offence at all. Even in the prohibited area, drinking is resorted to. It is not that an offence is committed by the man. It is realised that the people's health is spoilt on account of this drinking habit. What the Government must do is, they must bring home to the people that drinking is bad. The people must be persuaded to give up the habit voluntarily without being forced. With these words, I conclude my speech.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಪೋಲಿಸ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರ ಗುಣ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದಿಗ್ಧತೆ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಪೋಲಿಸ್ ಜನರೇ ಈಗಿನ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಇಷ್ಟೇ ಹಾಕಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೋಲಿಸಿನವನದೂ ಇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಇರಬೇಕೆಂಬ ನೂಚನೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಪೋಲಿಸ್ ಅದವನು ತಾನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲೇ ತೋರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆತ ಇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಎಂದು ಒಂದು ಅಂಕ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆತ ಅಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಆತನಿಗೆ ಬರುವ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಲೇಔಯನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ ನಿಯಮವನ್ನೇ ಇವರೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಾಂಜಾಸೊಪ್ಪು, ಬ್ರಾಂಡಿ, ಸಾರಾಯ ಇವನ್ನು ಸೇರುವವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇವರು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇರುವ ಸಂಭವಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಇವರು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತು. ಮರೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಶಾಸನ ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರೂ ಇವರು ಯಾವ ತರಹ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಬಾಯಿ ಮಾತು ಆಯಿತೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯತಃ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿಜವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯರು ಇವರು ಏಕೋ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಇವರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಪಾನನಿರೋಧ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಯಾರು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದನ್ನೇ ಈ ಪೋಲಿಸರು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪೊಲೀಸರು ಕೆಲವು ಕೇಸುಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುಡಾರಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಬದ್ಧರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಬದ್ಧರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಕೇಸಿಗೆ ನಾರ್ಕಾಣಿಯಂತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ತ್ತಾರೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಮೂಲನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಮಾಡದವರನ್ನು ಏಕೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ? ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಅಂತಹವರೇ. ಇವರು ಇಂತಹವರೇ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳಗಡೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಳಗಡೆಯೇ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕೇಸುಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಹಾಕಿದರೂ ಆರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನುಮ್ಮನೆ ಕೇಸು ಹಾಕದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ರುಜುವಾತು ಬರದೆಯೇ ವಜಾ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೇಸುಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೇಸುಗಳು ವಜಾ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನುಮಾರು 75 ಸಾವಿರ ಕುಡಿತದ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಕೇವಲ 500ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಥವಾ 100ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಕಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಪೊಲೀಸ್ ನಿಬ್ಬಂದಿ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು—ಇವರನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಯಾರೋ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರು, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಕುಡಿದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಕುಡಿಯುವವರೆಲ್ಲಾ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೇ, ಅವಿವೇಕಿಗಳೇ!

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಜನಗಳ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನೇ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಧ್ಯಪಾನದ ಕೆಡಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕುಡಿಯುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

4-00 P.M.

ಸದಾಶಿವ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೆಶನ್ ನಡೆದ ಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ತಾಗಿದ್ದವಷ್ಟು ಬೀರ್ ಬಾಟರ್ ಇನ್ಯಾವಾಗಲೂ ಬರ್ತಾಗಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ನನ್ನಿವೇಶಗಳಿರುವಾಗ, ಬೀರ್ ಪಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಡ್ ಮಾಡಿ, ಕುಡಿತ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪಾನನಿರೋಧ

ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಜನಗಳ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಕುಡಿತ ಕೊಡುವುದು, ಕುಡಿಯ ಬಾರದವು ಎಂದು ಅರಿವಾಗಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶದ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಗಾಧವಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಪಾನಸರೋಧ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ತಾವು ಜನಗಳ ಮತ್ತೆ ಮೆಂಬರುಗಳ ಸಹಕಾರ ಪಾನವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲುಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯ ಮಾಡುವವನನ್ನು ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟರೆ 3-4 ದಿವಸಗಳ ತರುವಾಯ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಪೋಲೀಸರು ಕುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಅವನೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೆದರಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಅಂಥ ಪೋಲೀಸರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರಿಗೆ ಏನು ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ? ಪೋಲೀಸರು ಅಡಳಿತ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಕರಣಗಳೇ ಸಾಕು. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕ ಅಪಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪೋಲೀಸರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತಿತರ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ರೈಲು ಬಿದ್ದು ಅಪಘಾತವಾದುದಕ್ಕೆ ಲಾರ್ಡ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ಧ' ಅಂದರೆ 'ಬಾ' ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. Some how get on ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ವನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯೋಣವೆಂದು, ನಾವು ಮೆಂಬರುಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪ್ರೋಟೆಕ್ಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾವು ಮಾಡುವ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೋ ಮುಂದೋ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನಂಬಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ಅವರ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜನ ಪೋಲೀಸನವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪೋಲೀಸರು ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ದೇಶದ ಜನ ಅವರಿಂದ ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರನ್ನು ನಂಬಬಹುದೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸರ ಅಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದು ನೀವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ., ಎ.ಎಸ್.ಪಿ., ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಏತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು? ನಿಮಗೆ ಅಂಥ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕಿಯಾರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನನ್ನೂ ನೀವು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಏಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆ? ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದುಗಡೆ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಬಂದೂಕು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವೇನು? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಯವೇ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆದು, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನರಸಿಂಹನ್.—ಬೇರೆ ಗುಂಪಿನವರು ಹೊಡೆದುಬಿಟ್ಟಾರೆಂದು ಈ ರಕ್ಷಣೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಂಥದೊಂದು ಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಥಾದ್ದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಟಿ.ಬಿ.ವ್. ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಅಕ್ಕಿಡೆಂಟುಗಳಾದರೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಪೋಲೀಸರು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟವರ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ ನಿದ್ದಪ್ಪ)

ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಹಿತ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಸಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಾಯವಿದೆ. ಅವನೇ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಪೊಲೀಸರಿಗೇ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯ ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾನೆ; ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಇರುವ ಏರಿಯಾಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಪೊಲೀಸಿನವರು ದುಡ್ಡು ಬರ್ಚುಮಾಡಿ, ಇನ್‌ಪ್ರೊಯಿನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ 5-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇಂಥ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಜನರು ಇನ್‌ಪ್ರೊಯಿನ್ಸ್ ತರುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಂಗರವರು ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟರು ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸದಾ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರು ಮಾದರಿ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಅಡ್ವೇಕೇಟರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ, ಊಟದ ಸೌಕರ್ಯ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ತಂದಿದ್ದರಿಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ಪ್‌ಶನ್ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಆಡ್ವೇಕೇಟ್-ಜನರಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಏಕೆ ಕರೆಸಿದಿರಿ! ಹಕ್ಕಿಕಡೆಯಲ್ಲಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಟಾಟನ ಕೆಲಸವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ನೀವು ಈಗ ಪುಟ್ ರಾಯರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬಾರದು? ಪುಟ್ ರಾಯರ್ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ರಾಯರಿಗೆ ಫೀಸಿನಲ್ಲ ಅರ್ಧ, ಪುಟ್ ರಾಯರಿಗೆ ಅರ್ಧ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಪುಟ್ ರಾಯರ್ ಮುಂದೆಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ರಾಯರಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ತಾನೂ ರಾಜ್ಯ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಧ ಅರ್ಧ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ರಾಯರು-ಟಾಟನಗಳಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಲು ಭಾಗ ಆ ಆಡ್ವೇಕೇಟರನ್ನು ಕರೆಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಬಾಕಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನೇ ಆಡ್ವೇಕೇಟರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಹೋಂ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಏನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ I will examine ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಯಾವಾಗ ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಗೃಹಶಾಖೆಯ ಉಪ-ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿಯೂ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ! ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ ನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದು ನಿಜ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಎಂಥವೆಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸಿಕ್ಕರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸರಾಮು ಹೊಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನೋಟೀಸ್ ನೋಟೀಸ್ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು I will examine ಎಂದು ಒಂದು ಕಳಂಕ ಬರೆವಣಿಗೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಮೈ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಈಗ ದುಡಿಯಿರಿ, ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಹೆನ್‌ಶನ್ ಆಮೇಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೌರವವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವೆಂದು ನೀವೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡ ಹಾಗಾಯಿತು. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಡೈನಿಂಗ್‌ಹಾಲ್, ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದಾಗಲೀ ಜನತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕಂತ ಜನರು ಯಾರೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವರು, ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಇಂಥವರು ಮತ್ತು ಕೊರೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಉಳಿಯುತ್ತಾರೇ ಏನೇ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆಸಿಡ್ ಬ್ಯಾಟರಿ ಸೆಲ್, ನವಸಾಗರ, ಫೈಂಟ್ ಪಾಲಿಶನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಫೈಂಟ್ ಪಾಲಿಷ್ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈವಾಗ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರೇ! ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನವಸಾಗರ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಈವಾಗ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೀರೇ? ಕಮರಾಟಾನಿಲ್ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈವೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಿರಿಟುಗಳು ಈ ಸ್ಪಿರಿಟುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕರಪ್‌ಶಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ದೇಶ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿಸಾರಾಯಿ ತಯಾರುಮಾಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಸಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ನೀವು ಜನರನ್ನು ವಿಧ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಕುಡಿದರೆ ಇಂತಿಂಥ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ನಂತರ ಈ ಕೆಲಸ ತಾನಾಗಲೀ ನಡೆಯುತ್ತೆ. ಈ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯದೆ ಏನು ಹೇಳಿದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಚಿಕ್ಕಜೋಗಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಆ ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರಿದ್ದರೇನೋ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಶೇಂದಿ-ಸಾರಾಯಿಗಳ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಯಾವತ್ತು ಹುಟ್ಟಿತೋ ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಬಾಬುಗಳ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂತ ಅಲ್ಲಿ ಈ ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡದಂತೆ ಒಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಿರುಗಾಡುವಾಗ ನೀವು ರಸ್ತೆಯ ಎಡಗಡೆಯಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಎಂತ ಜನಗಳಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ತಿಂಗಳಿಗಿಷ್ಟು ಪೆಟ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲೇಬೇಕೆಂಬ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಂಗ್ ಸೈಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಇವರು ರಾಟ್ರಿನಿಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂತ ಎಲ್ಲೋ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಈ ದಿವಸ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ನಾಕರರು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ-ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†Sri G. VENKATAI GOWDA.—In discussing the demands now placed before the House, I wish to offer a few remarks. I regret to note that Government have failed in fulfilling the many assurances that they held out on the floor of this House. As a matter of fact, the Law Minister has made very many promises the other day and nothing has been done to act to them. They are all simple matters. Sri Sidhanti has also made several useful suggestions.

Even in respect of procedural matters, we are having different enactments and rules in force in the integrating units of the State. Uniformity has not been secured in respect of simple, minor matters as a result of which much avoidable hardship and inconvenience is being caused to the litigant public and also judicial officers. A judicial officer in Bombay-Karnatak has wider jurisdiction and if he is transferred to old Mysore his powers are curtailed. If an officer of old Mysore is posted to Bombay or Hyderabad-Karnatak, he has to spend lot of time in studying the procedure obtaining in that area and till that stage, justice is denied or delayed to the public. All this has imposed a burden on the officers who are unable to discharge their duties efficiently in the manner expected of them. In respect of the Civil Courts Act, there should be uniformity. Atleast now the Government should take steps to secure uniformity in the rules.

Under the Madras Civil Courts Act, the District Judge is empowered to hear appeals from the Munsiffs of the Madras area. So far as civil judge is concerned, such power has not been invested. I do not know how the civil judge is empowered to hear appeals from orders of the district Munsiffs of Kollegal. There is a lacuna. I want the Government to issue a notification under the Madras Civil Courts Act empowering the civil judge to hear appeals from munsiff's court.

Even in respect of territorial jurisdiction there is much difference. One court has a jurisdiction of 400 square miles and another has only 100 square miles. To secure convenience to the litigant public and also in the interest of quick dispensation of justice, I submit that uniform procedure and practices should be established which would be in consistence with the work-load. Even in names of judicial officers there is variance. At some places they are called munsiffs and at others they are called civil judges. I cannot understand what is the impediment in the way of Government preventing them from bringing about uniformity in respect of simple matters of this nature.

Even in respect of allocation of work there is wide difference. We have been laying emphasis that a survey should be conducted and courts have to be located in a manner as would have relationship with the work-load. I am told in Bombay-Karnatak, which has four districts, there are 130 courts, whereas old Mysore with 9 districts, has a smaller number of courts. Thus the variations continue. Thus there are courts with no work and there are courts with heavy work. These have to be rectified.

In the appointment of law officers, I endorse what has been said by my friend Sri Arumugham. Government has to observe certain principles. A man with two years experience is appointed here and a man with 25 years experience is appointed in another place. The practice being observed in the neighbouring States have to be taken into consideration. They only call the services of leading members of the bar. The efficiency and integrity of the officer are alone the factors to be reckoned, and not the whims and fancies of the Ministers. Some sound conventions have got to be established in this respect.

A. P. Ps. practice in Magistrate's courts in some areas, here the police inspector conducts prosecution, some where else it is the Assistant public prosecutors. There are so many anomalies. Uniformity is necessary in these respects.

A suggestion has been made that all sorts of flimsy prosecutions are launched, cases which on the face of it are not likely to secure convictions. I submit that a Director of Prosecution should be appointed whose duty it would be to examine whether a particular case is fit enough to be charge-sheeted in a court. Government has not shown an inclination to examine this question. In respect of recruitment of Munsiffs, we have seen the rules published by Government. These rules do not ensure the securing of the services of men of eminence and men of integrity. If a man has put in four years service in the bar, he is eligible to be appointed as Munsiff.

Even in spite of the fact that he has not handled any case. That is not the practice prevailing elsewhere to my knowledge. He has got to ascertain whether he has any knowledge of things that are going on inside the Court. They should give more weight to this than to any other consideration. It may be that persons might have put in four or five years service at the Bar, but it is also possible that may not know what is happening in the court. Therefore, I suggest that some modifications may be done to the rules that are applicable in recruitment of Munsiffs.

Since integration Sir, though there are many vacancies of District Judges, I have not found any Member being recruited to those places. I do not know what the Government will have to say. Some quota has to be fixed for being filled by members of the Bar for the places of District Judges. Since Integration, I have not seen even one person being taken from the Bar. I do not know why Government is keeping its eyes closed. Unless efficient men are called upon to adorn higher posts in the judiciary, you cannot have standards of efficiency in the judiciary. If there is any one thing for which we must be thankful to the Britishers, it is for building up and maintaining the highest standards in our judiciary. I do not know Government has not taken steps to maintain that tradition. I can only request the Government not to have any biased attitude in the maintenance of standards in Judiciary.

(Sri G. VENKATAI GOWDA)

Even in respect of increasing the number of Judges of the High Court, my friend Sri Muckannappa made a reference and said that nothing has been done. Even a matter of providing amenities to the litigant public in the courts by way of furniture and other things in several courts, no steps have been taken. It has been conceded by the Hon'ble Minister for Law last year or year before. Even the purchase of law books to the courts has also not been done.

So far as accommodation in several courts is concerned, I am sorry to state that it is very inadequate. I would invite the attention of the House to the assurance given by the Hon'ble Law Minister in 1959 in this behalf :

“ Government is aware that there is insufficient accommodation in the courts of the State. We are going to definitely tackle the problem ere-long.”

Even in respect of emoluments that are paid to the lower grade staff, namely process-servers and copyists, it is very unsatisfactory. I made the suggestion that even S.S.L.Cs. may be recruited to those places. Nothing has been done so far in this matter.

So far as other matters are concerned, I submit that in respect of maintaining good traditions in judiciary, it is but natural and it is up to the Government to see that no questions other than merit would be allowed to come in in the matter of appointments. They have got to take into consideration the practice that is prevailing elsewhere—in Bombay, West Bengal, Madhya Pradesh and Madras. They are maintaining very high standards. We are fortunate in having in our State the services of a Chief Justice who has done something at least in maintaining these traditions. But Government also should co-operate with him to see that these traditions may be maintained and we may have here a very fine judiciary in Mysore.

So far as Jails are concerned, my friends have already made references. The introduction of wage-earning scheme in all jails—I do not know what steps are taken, and whether it has been implemented. We also do not know whether any steps have been taken to increase the activities of the jail manufacturing section. If you look at the expenditure that is incurred on the administration of justice and jails, it goes on mounting. From the year 1959-60 to the year 1961-62, there is an increase of 18 lakhs. Under police, there is an increase of 62 lakhs. In the year 1959-60 we were spending 343.46 lakhs as against the budgeted expenditure of 405.12 lakhs for 1961-62. 62 lakhs we are spending more. Many of my Hon'ble friends have made references to the efficiency of the police Department. I do not want to repeat them again. So far as Police work is concerned I feel the less said the better. And if what my friend Mr. Revana Siddappa said about the atrocities committed by police officials on the women-under-trial prisoners at

Chickmagalur, is correct it speaks of the way in which things are taking place in the Police Department.

I do not understand the attitude of the Government in appointing the judicial officers to take up administrative matters which are of a controversial nature. For instance Mr. Mallimath is the Chairman of the industrial tribunal. He is a judicial officer. He has been appointed as our representative on the Border Dispute Committee between Mysore and Maharastra. It is a controversial matter and I do not understand why you should appoint a judicial officer on such a Committee. It is better to avoid making judicial officers to take up these appointments where they have to deal with matters of a controversial nature. It is very bad. I do not know whether it was not possible for Government to secure the service of some other gentleman instead of appointing this judicial officer who naturally feels embarrassed.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—He is retired.

Sri M. C. NARASIMHAN.—He is a retired High Court Judge. The Law Commission has said definitely that High Court Judges after retirement should not be given any administrative work.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—As my friend Mr. Mohsin has pointed out, some steps have to be taken to provide legal-aid to poor people. Even the 14th Report of the Law Commission made several recommendations and very many of their recommendations are suitable to the State of Mysore and they could have been taken up and adopted and implemented here. I do not know whether the Minister for Law has gone through all the recommendations. Not even one recommendation seems to have caught their imagination and there does not seem to be any endeavour to implement even one of them. Nothing has been done at any rate here. All this necessarily points to the fact that judicial administration particularly in the lower category, is deteriorating. It is going from bad to worse. Therefore my submission is that as far as possible it is better to take unbiased view in making appointments in order to secure fine and sound judicial system in order to aid in the dispensation of justice to the litigant public.

Sir, several remarks have been made in respect of Prohibition. I also feel, the less said the better because, everytime we have been repeating it. It has become usual on the part of the Government to say something which is not there. My submission is that we are not in a position to make prohibition successful. As you are aware there are many lacunae in the several laws on prohibition which are in force in the several parts of the State. We have got different Acts in force in different areas of the State, with the result that a person who commits the same or similar offence is punished differently in different parts of the state. My personal view is that unless there are very deterrent and penal clauses in the Act itself, it is not possible to make the law successful. It is an important matter and we are tired of saying any number of times that it is very desirable that there has got to be

(Sir G. VENKATAI GOWDA)

uniformity of law in a matter of this kind, so that it may be successfully implemented. Otherwise, it will only be what my learned friend Smt. Nagarathamma said that we are trying to reach the moon by means of a ladder. It really looks like that. Unless we reform the mentality of people and society, it is not possible to make any headway in this attempt. Because we are seeing that latterly it is more the educated people who are taking to drinks.

On account of our fantastic notions, we are not able to get success. I am one of those who believe in prohibition, but what is to be done. Kollegal went dry in 1947. At that time only 4 gallons of toddy were being sold. but now I hear that 18 gallons are being sold. When the Chief Minister went on tour in the area, one person was peeping through the window and the Chief Minister himself saw this illicit trade going on. As my Hon'ble friend put it, is on account of our false notions about prohibition that we are not able to successfully implement it.

4-30 P.M.

* Sri C. K. RAJAIAN SHETTY (Chicknaikanhalli).—Sir, it is really strange that you provide funds in the budget, but you do not spend them fully. Last year you provided Rs. 2 lakhs, but you spent only Rs. 40,000, and again this year you have provided Rs. 2 lakhs. In the same manner in other items also, you provided Rs. 1 lakh last year, but spent only Rs. 10,000 and again this year you have provided Rs. 1 lakh. For capital equipment you provided last year Rs. 1,20,000, but spent only Rs. 50,000 and again this year you have provided Rs. 1,50,000. There have been many comments about this equipment grant and how things are going on in jail. When you had provided so much amount, at least we thought that there should have been some improvement. There is a co-operative society of ex-criminals and convicts in jail. What is the share capital? What is the profit you are making? How much sub-vention you are giving every year? The total capital is between Rs. 500 and 600. What is the membership of the society? Some members who are said to be honorary promoters are simply making use of these funds. One does not know how much money is squandered there. I myself commented about this two years ago, but even now no improvement has been made. The equipment that is there is very old. We thought that the Government would provide new equipment when they provided funds last year, but nothing has been done. Again this year you have provided funds simply to lapse at the end of the year. If the amounts are not spent and if the conditions of the jails have not been improved. What is your explanation? The Government should take immediate steps to improve the conditions.

There was a rumour some time back that the Central Jail would be shifted from the present place. About 3 years back the Minister

for Jails said that they were going to shift the jail to a new place but nothing has been done so far. This promise should be immediately implemented.

Regarding police I have to say that the police are completely demoralised. There is much that you have to improve in the police. After the new Minister has taken over the portfolio of Home there is a feeling among the bus owners since the last few days that the Government is very strict and they are not, therefore, overloading. That is the only change that we have noticed. Otherwise there is no improvement. You can see police officers, big and small, in gambling houses, in illicit distillation centres, etc. I want to take the Minister round and show him personally about a dozen instances of this type. If he pays a surprise visit to so many places, he will see how exactly things are going on. Very recently I had been to a place where a proprietor is owning about 5 lorries. I was sitting with him there. He brought Rs. 650 from the bank and was going on paying the mamuls to several persons. One policeman came and he paid him Rs. 20; another police officer came and he paid him Rs. 100. In this way several police people came and took their mamuls. It was a surprise to me how things are going on in this way in the City of Bangalore where the seat of Government is there. In about half-an-hour about one dozen police officers including Sub-Inspectors and Inspectors came and took their mamuls. When things are going on like this in Bangalore, I do not know what will be the condition outside.

In one place an important politician, President of the Congress Committee, actually beat a man in the bus stand. When the party went to the police station and presented a complaint, the complaint was rejected. In another case one Bombay shop owner actually beat a man in the open yard in the bazaar in the presence of the police. Daily 10 to 25 quarrels are going on in the bus stand. We find buses overloaded and quarrel going on with the police people sitting in the bus. Formerly people were afraid of the police officers, but now nobody cares for them because the police themselves are corrupt. Government should consider this matter very seriously. We want a revolutionary change in the police and people should feel that there is law and order in the country. Actually it looks as though there is no law and order in the country. The police themselves are sharing the booties from dacoits and robbers. I have seen many police officers drinking in public. If the police officers themselves drink, how do you expect them to enforce prohibition successfully? If the police officers who are expected to unearth illicit distillations are themselves fond of illicit liquors, we cannot expect any kind of success for our prohibition from their hands. That is why I say that in general the police are completely demoralised.

About two years ago the Home Minister said there were so many troubles because there was no uniform Act in the State and that in the five different integrating units there were five different laws and

(Sri C. K. RAJAIAN SHETTY)

the pattern of police administration also in the different areas was different. But even after 3 or 4 years the same things continue. If these defects in the police administration are due to the prevalence of different Acts in the different parts of the State, was it not the duty of the Home Minister to bring forward a uniform measure and see that administration is improved? Without doing that how can they claim that administration and efficiency have improved?

Regarding reorganisation, it has brought nothing to the country; reorganisation is nothing but spending some more funds on the Police administration; but it has not brought any good to the country. Even talukas are simply torn into pieces and a portion of the taluka is added to one circle. Things are worsening. In my own area after the Inspector's office from Chiknayakanahalli was removed, conditions became worse. Even the striking on the gong every hour is stopped. At least the Police were alert and vigilant. I cannot understand how far they can watch the treasury. If you take the number of murder cases in my own taluk, there were about ten murder cases in one year and not even one case ended in conviction. If ten cases are launched and not even one case ends in conviction, I do not know how can the people be safe, how can you expect law and order?

I want to say a word about prohibition. In spite of the efforts made and the high ambition of the Government, I must say that prohibition has proved to be an utter failure for three or four reasons. First, partial prohibition is the greatest danger. If you want to make the implementation of prohibition a success, immediately introduce prohibition, whatever may be the cost, throughout the State. Mysore was a wet area. And people were coming from Coorg for the sake of liquor. Again, they have begun to come to Bangalore. After the introduction of prohibition in Mysore, all people come directly to Bangalore and in Bangalore the sales have increased by 25 or 50 per cent. When ex-Chief Minister Sri Hanumanthaiya presided over a meeting, at the National High School, Bangalore, he said;

“ಶಾನಿರೋಧವನ್ನು ಧೂಳಿಪಟವಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.”

Thirteen years have elapsed since the introduction of prohibition. Even after thirteen years, they are still thinking of total prohibition. They have not seriously thought over that. There is more danger in partial prohibition than in full prohibition. In order to make prohibition a success, there should be total prohibition and effective control. Regarding the allotment of alcohol quota from Maudya factory, it has enabled many politicians to make money. Very recently in answer to an interpellation, the Minister himself admitted that a consignment of 4,000 bottles of denatured spirit to Bombay was found to contain full of arrack; it was sent from Bangalore. The entire concern belongs to a politician. That is why they could not take action against him. By getting a quota of 1,000 bottles of alcohol, any man can easily make Rs. 10,000.

Even while sanctioning the quota of alcohol, Government should consider the *bona fides* of the man applying for the same. In most of the instances, it has come as a gift to politicians for making money like that. Just a few days back I was coming from Kumar Krupa side. There were three or four big houses. I asked the Jutkawala to whom one of the houses, a big mansion, belonged and he told me that he was 'alcohol man.' After enquiry it was found that he was the holder of quota of three thousand gallons of alcohol and that is why he was able to build a mansion. I do not know how far the Government are sincere in the efforts of introducing and enforcing prohibition. If you want to successfully enforce prohibition, let there be complete prohibition throughout the State; secondly, there should be effective control over it and thirdly there should not be any of these political pulls. Then only prohibition would be definitely a success. With these words. I close my speech.

†Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—I will take three or four minutes. I was told that a reference was made regarding the appointment of one Advocate Sri Nambiar from Madras for conducting a case in our High Court. It was never the intention of the Government to say that our Advocate General was inefficient or incapable. It was accepted at all times that he is one of the most efficient advocates which we have found. He was to conduct the case. It is generally the practice in some of the complicated matters to take additional lawyer or advocate just to help. As a practising lawyer I know whenever certain complications or certain matters arise which cannot be explained by one Advocate, we feel that it is better to take advice of another advocate who will be of much use. The only intention was to conduct the case in a better way. There also, we have not appointed the Advocate from Madras without consulting our Advocate-General. It was done in full consultation with him, with his consent. That is the practice in all the courts including the High Court. We have appointed the advocate and both of them in consultation with each other have conducted the case. There is nothing wrong in making use of the services of another Advocate who will be useful to conduct the case. (*Interruption from Sri Revanna Siddappa*) The Honourable Member has never worked as an Advocate and perhaps he has never taken the help of an advocate. Without giving money no advocate is prepared to argue the case.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—What about the law Minister? You could have taken his assistance.

Sri B. D. JATTI.—If we had thought that the present Law Minister is more useful, we could have taken his assistance. If you had suggested, we could have accepted the suggestion.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I would have charged more than what Mr. Nambiar did.

Sri B. D. JATTI.—If Sri Arumugam had been available here we could have taken his advice. I wanted to clarify this position.

(Sri B. D. JATTI)

Another Honourable Member made a point that either the Minister for Law or the Chief Minister went to the Advocate General and begged of him that he should withdraw his resignation. It is all imagination. According to his usual practice, he is saying that. I cannot say anything against him. The Advocate-General is the best man. He came to me; he said that he came to know that another Advocate was to be brought, whether it was correct or not. I explained the whole position. So it is not fair for any Honourable Member to make remarks without knowing the correct facts. The Advocate General wanted to know why the Government wanted to take the help of the Advocate from Madras. With his agreement, with his consent, we have done it. There is nothing wrong. What the Honourable Member has tried to impress upon the Honourable Members of this House is that the Government went to the Advocate General and requested him to withdraw his resignation which he submitted. It is all imagination. Beyond that I do not wish to say anything.

†Sri B. VAIKUNTA BALIGA (Minister for Law and Labour).—There is one point which has been raised with regard to certain set of officers in South Kanara who are called Assistant Public Prosecutors, which practice does not prevail in other parts of the State. My friend Sri V. Srinivasa Shetty particularly referred to it. I am aware of that category of officers. I do not know how far that arises directly under this. But, I can assure the House that all this is considered necessary for co-ordination and uniformity.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Sir, there is no specific or uniform rule ; anybody and everybody under the Sun is appointed as law officers.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I do not understand what the Hon'ble Member means by anybody and everybody under the Sun. Only competent persons who are thought to be fit to do the work will be appointed and after calling for applications. I do not know which instance he has in mind.

Sri M. C. NARASIMHAN.—A person who is 75 years old is appointed in Karwar.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA—Sir, my friends are shifting the ground every time. One thing is certain that Government are anxious to see that cases are properly conducted and that he does his work properly. If the Government finds that he is not competent to do his work properly, he will be removed. Government appointed him though he was 62, because they thought his services were necessary. Sir, is there any such person who can say that he has succeeded in all the cases ? It is a question of win and loss.

†Sri B. BASAVALINGAPPA. (Deputy Minister for Home).—Mr. Speaker, Sir, before the Hon'ble Minister for Home replies, I want to intervene in the debate. I have been eagerly watching all these three years

whether Hon'ble Members would raise points regarding jail administration. I am glad that Hon'ble Members, particularly this year, have thrown good light on jail matters and many of them have given useful suggestions also. Before I speak about the reforms that have been introduced in jails for the last three years, I want to reply to some of the points raised by Hon'ble Members.

Sri Siddanti said that Government have been realising dacoits and other condemned persons and persons convicted for heinous offences on parole. In case of serious illness or in cases of marriages and things like that, cases are considered, subject to the report of the police whether such release would disturb the peace of that place. Anyway, I take the suggestion of the Hon'ble Member.

Sri Mookappa said that good food is not served in the jails. Sir, tenders would be called for and all the procedure would be followed. At the time of serving food, the doctor and the Superintendent will be present. So, I do not think there is any mal-practice in this regard. If any specific instance is brought to my notice, I shall take very serious action.

Sir, in the Budget provision has been made for the settlement of discharged prisoners and that provision was not there all these years. Luckily, we have secured 500 acres of land in Hunsur taluk. They will be settled there. Sir, nowhere else this experiment has been made and this Government has thought of it.

Sri Rajaiah Shetty said that the provision made for jails is not spent fully. Sir, in the jails we have introduced a Wage earning service Scheme. A convict will work and eke out his food, according to this scheme. This has been introduced in the Central Jail and we understand that it has been working successfully and we want to extend it in all the jails in the State. I hope Mr. Rajaiah Shetty will be glad to know that when this Scheme becomes a success, a prisoner will not only be able to earn something for himself but also be able to send to his family.

I would like to give the figures about the articles manufactured in the jails. In 1956, it was 4,07,240; in 1957—3,78,554; in 1958—4,21,599; in 1959—5,63,306; in 1960—6 lakhs worth of articles have been manufactured. In the years to come the value of manufacture in jails would increase considerably so that we may not only try to see that the prisoners maintain themselves, but send something to their people.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The jail industries would be better than some of the Government industries.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Sir, the discharged prisoners' society is not working well and the Members are not evincing much interest. We are thinking of taking over the management of this society.

About shifting of the central jail, lot of difficulty was experienced. We want to shift this to a place near the Mental Hospital. We are considering how to make use of the jail building and all that.

Sri C. K. RAJAI AH SHETTY.—If you sell this jail yard, you can get 4 times the cost of the building.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, please do not sell it; we want it for the University.

5-00 P.M.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—The question of treatment of prisoners has been engaging the attention of the reformists as well as Governments in India. In 1920, the Indian Jail Committee was appointed by the Central Government to find out ways and means of preventing further crimes by convicted persons and to restore them back to society, to reform his character and make him an useful Member of the Country. After the appointment of this committee, we do not find any worthwhile attempt having been made by any Government or social reformists in this direction. The Problem is instead of resorting to retributive and repressive measures, how best could we reclaim a prisoner to society and how could we curb him of his criminal mentality. It was Mahatma Gandhi's view that all prisons should be converted into social clinics. With his advice in the background, we have been slowly moving in the right direction. We are not here to give tooth for tooth, nail for nail. All honest person desire to reform criminals, to efface their criminal habits and to ensure that they return to be decent citizens of this Country. We have introduced several reforms and I would circulate to the Members a copy of a statement. In the Jails, the prisoners have been classified into : people convicted under social laws, those convinced under criminal laws, people who are good inherently people who go to Jail usually, without motives or intention of harming society and people who are very bad, desperate and dangerous and people who are capable of being reformed. Women and juvenile prisoners are also classified properly. These people receive separate treatment. My friend Sri Mohsin was telling that Jails have become good places for living. They are good for good people but for desperate and hardened criminals, we have made it as hard as possible. Habitual criminals are kept in solitary cells and solitary barracks. He is given separate treatment. The purpose of reforming a criminal is to make a bad man good, but if he is a confirmed criminal and there is not the least hope of restoring him to decency, there is no good in wasting our time on him. The number of such people is fortunately few : they are probably five in a thousand. The rest of them are potentially good and are capable of being reformed. But we are facing handicaps in our efforts of reformation and correction. We do not have proper men to man the Jails. Correction work requires men endowed with abilities of leadership and integrity. They should have that aptitude and patience and they have to be qualified and trained. We have to recruit them, both the lower and higher Staff. We are also thinking of deputing certain officers for training. In fact, we have no officers : we have to recruit them.

Sri P. G. SIDHANTI.—Is the Government thinking of removing Jail birds from the Criminal Settlement at Bijapur and restoring them to their respective States?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—We have been corresponding on the subject. In fact, I remember that the Bombay Government has offered to take back all prisoners belonging to that State. We are taking action.

I was telling that the reforms we have introduced are far ahead of the reforms suggested by the All India Jail Manual Committee which has given its report in 1957 or 1959.

In conclusion, I thank the Members who offered valuable suggestions. We will consider them carefully and implement such of those which are good and practicable.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮರಾಠರಾಧ್ಯ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಒಳಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಳಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಜರ್ಜಿ ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರನ್ನೇಕರು ಬಹಳ ತ್ರೀವವಾದಂಥ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಒಳಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ಆಡಳಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ದುರುದ್ದೇಶರಹಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಾವು ಏನೇ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಉದಾತ್ತವಾದ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖದಿಂದ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ, ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ್ದೀರೇ ವಿನಹ, ತಾವು ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಯತ್ಯಂತಿತ್ ಅಪಾದನೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು sportive outlook ನಿಂದ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನೂ ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೂ, ತಾವು ಆ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ತೀವ್ರತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಉದ್ರೇಕದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡದೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ—ಈ ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ಆದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳೇನಿವೆ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೂ-ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾಯಿವರಬಹುದು, ಅಷ್ಟೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ನನ್ನ ವಿರೋಧವೇನಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿವೆ, ಈ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ನಾವು-ನೀವೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳೋಣ ಎಂತ ನಾನಾ ಗರೇ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎದ್ದಿರತಕ್ಕ ಈ ಉಲ್ಪನ್ನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವು ನನ್ನ ಕಡೆಗೇ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿರು ವುದರ ಅರ್ಥವೇನು? ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆಯಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಾವು ಗುರಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಈಗ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿದ ಮಾತಲ್ಲ ಇದು. ನಾನು ಈಗ ಹೇಳಿದ ಈ ಸಮಾಜದ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳೇನಿರುತ್ತವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ದೃಷ್ಟಿಯ ಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದ್ದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ-ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಉಂಟೇ-ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಈ Short-cut method ಮತ್ತು somehow get on ಈ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾನು ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಪಾದಿತನೇ ಅದರ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ನೀವು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂತ ಕೇಳಿದರು, ಅದರ ಅವರ ಇಷ್ಟ ಹಾಗಿರುವುದಾದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಅವ ರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ....

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—On a point of personal explanation Sir. It is not my intention to wound the feelings of my Hon'ble friend Sri Channabasappa Sir. Even to day, I hold the opinion that whatever Department he deals with, will deal with it perfectly. My expression as to how to get on and somehow get on and hit and run and loose talk—I gave my own meaning. According to me, that is what is happening within those twenty people there. It is not my intention to make and personal attack against Mr. Channabasappa.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have very little time at my disposal and I have got to deal with so many things that have been hurled at me. If there is anything to be accepted, I should accept it and at the same time, if there is anything to be rebutted, whatever deserves to be rebutted, it must be rebutted.

ಯಾರೆ ಆಗಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏನಾದರೂ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ನೀವೂ ಇಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂಥ ಜನರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಪಘಾತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹಿಗಳ-ಸಮಾಜಘಾತುಕರ, ಕೊಲೆಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸಂಸನ್ಮರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಿರುಕುಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀ ಚೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲಂತೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳು

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಜನರು ತಾವು ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂಮಾಡಿ ಗಳಿಸಲೇಬೇಕು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಾವನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥಾ ಜನರನ್ನು ಮುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನೇ ಎನಾ ಅನ್ಯಥಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲವೆಂದು ನಾನೀಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಹತ್ತೋಟಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು. ಯಾರು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಜರಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ರೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡಿದರಕ್ಕೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪ್ರೋಕ್ಲಿಬಿಷ್ ಒಳಾಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ತರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಸಾರ್ತ್-ಕ್ಯಾನರಾ ಜಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವೀಗ ಡೆಬೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದು ಹೀಗೇ ಇದೆ ಎಂತ ನಾನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ-ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎಂತ ಅವರು ಆರ್ಗ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಡೆಬೇಟೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೂಡಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳು ನೆರೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ದುಷ್ಕರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲೇಬೇಕು - ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ಹಗುರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬರೆ ಹಚ್ಚಿದೆ ಸೂಪರ್‌ಫಿಷಿಯರ್ ಆಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ರಾಜಕೀಯ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮೊದಲಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಜನಗಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣವಾದರೆ ತಾನೇ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರ? We should go into the very root of it.

Sri M. C. MARASIMHAN.—Who should give the lead?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I and you form part of India. If I and you become alright, every thing will be all right.

Sri R. M. PATIL.—Amongst you two, who should be the first?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am not a lawyer to dissect and analyse things. But I would prefer to be the first to give lead to the Country and call upon all friends, even Mr. Patil to follow.

ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜೈಲಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹಾವೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಳ್ಳತನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಾಬಾ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಆತನ ಶವ ಕೊಡಲಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಯಾರೋ ಎಂ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಸದಸ್ಯರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೀರಾ ಸೆಂಟರನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು ಎಂತ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಮಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಅಂಥಾ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ತಾವೇನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಿಡಬಹುದು, ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಿವಾದವಿಲ್ಲ. ಲಂಚಾಗೃಹಿತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಪೊಲೀಸ್. ಆದಳತದಲ್ಲ ದಕ್ಷತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೇನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ನಿಂತುಹೋಗಿ ದೇಶ ಏನಾಗಿಬಿಡುತ್ತೋ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನೀಗ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಈಗ ಏನು ಒಂದು ಧಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಬರೀ ಭಾಷಣವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಹೇಳಿದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆಯೇ— ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಹಾಗೊಂದು ಪೇಳಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಂಥ ಅಶಾಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇಂಥ ಉಗ್ರ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೆಂಬ ಭಾವನೆ ತಮಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇರುವುದಾದರೆ ಈಗ ನಿವೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ಉಗ್ರವಾದ ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ನನಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗರಾಜ್.—ನಾವು ಭಾಷಣ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದಿಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಒಂದರಿಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಆಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಈಗ ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಜ್ಯದಾದಳತೆಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದೂ, ಶಿಷ್ಟ ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವುದೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟತಮವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪೊಲೀಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು, ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಸುಖ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ದುರಾಸೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನವಾಜದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಉಂಟುಮಾಡುವದರ ಮೂಲಕ ಅಂಥ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು. ಪೊಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೀ ಮಾತನಾಡಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಲೆಯುಗದ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ತೊಂದರೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪುಂಡರು ಮತ್ತು ಧಾಂಧರೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದುಷ್ಟ ಜನರೊಡನೆ ಪೊಲೀಸರು ಹೊರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನೂಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಶಾಂತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀವು ಕುಳಿತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಏನೇನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜನಜಂಗುಳಿಯು ಉದ್ದೇಶಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ತೀವ್ರ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ್ಗೆ ಫೈರಿಂಗ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದಿರುವಾಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಾವಕಾಶವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಬಾರದು. ತಕ್ಷಣ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಅಂಥ ಕಷ್ಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ದುಸ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀವು ಆಲ್ಟಿಮಿಟು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಉಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತ್ತೊಂಟಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಕುದಿದು ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಜನಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಂದೂಕು-ಬಾಕು-ಚಾಕು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಕೊರೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಇಂಥ ದುಷ್ಶಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥವರು ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಜನರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತತ್ವರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಈ ರೀತಿ ಕಷ್ಟತಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ರಕ್ಷಣಾಬಲದ ಪೊಲೀಸರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವುಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಮಾತು ನಾವು ಹೇಳಬೇಡವೆ?

5-30 P.M

ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ನಡುಸಂಧತೆಯಿಂದ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ನೀತಿ ಬಾಹಿರರಾಗಿ, ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧೋಗತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೋಂ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಹೋಂ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri N. O. [SAMAJI spoke in Marathi]

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Minister is not yielding.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಎನ್ನುವ ಪಕ್ಷಭಾವನೆಯನ್ನು ತರಬೇಡಿ-ನಾವಾಗಲಿ ನೀವಾಗಲಿ, ಯಾವ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ತಂದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಾಹುತ ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀವುಗಳೆಲ್ಲ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಕಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಶಾಸನವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು.

Uniform Police Laws ಅವಸ್ಥೆಯ ಬೇಗ ತರಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದೆ. Recruitment Policy ಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದವರನ್ನು, ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪೊಲೀಸರ ಗುಣ (quality) ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪೊಲೀಸಿನವರಾಗಬೇಕು.

Uniformity of subordinate Courts ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 18 ಜನ ವೃತ್ತೀಕರ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಿದೆ.

Theft in Haveri station ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಡೀ ಪೊಲೀಸ್ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಯನ್ನೇ ಕರೆಸಿದರು. ಯಾವನೋ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಮನುಷ್ಯ, ಅಯೋಗ್ಯ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾವೇರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿರಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆಬೋದರೆ ಈಗ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದೆಡೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಕಡೆಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರೂ, ಮಾಡದೆ ಇರುವವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. Demoralisation ಎನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೂಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಆದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ. ಕಟ್ಟುವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ರಕ್ಷಣಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕ ಪೊಲೀಸ್ ದಳವನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ. ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರನ್ನು ದಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡೋಣ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಸಾಧನಗಳು ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ different approach ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ದಳವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಕ್ಷಣೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. it is an impossibility. ನಮ್ಮ approach ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತರಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರುವಾಗಿ, ತೀವ್ರವಾಗಿ, ಕಟುಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಸರಿ ಹೋಗಲಾರವು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಒಂದು ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿದುದಂಥ ಶ್ರೀ ಮಾಘ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟರೂ ಸೇರಿ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೋಪವೇನಿದೆ, ಕುಡಿತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪಾನನಿರೋಧವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕುಡಿಯದೆ ಇದ್ದವರು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಕೆಲವಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ approach ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಕುಡಿತವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ directive policy ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೇಡವೆಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಹೊಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಬೇರೆ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಗುರಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ, ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇ ಬೇರೆ, ಅವರ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಬೇರೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಯೂ ನಡೆಯಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ವೇದಗಳ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ !

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇರೆ, ನಾವು ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತು ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರಿ. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಈಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದಮೇರೆ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಾನನಿರೋಧ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ರದ್ದು ಮಾಡಿಬಿಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ ? ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕುಡಿತದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಫಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ದೇಶಸೇವೆ. ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಬಲದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನ ಬಲವೂ ಆಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವಿಶ್ವಾಸದ ಶಕ್ತಿ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸ್ನೇಹಿಯುತ ವಾದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವೇ ವಿಧವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೂಡದೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಅಂಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

Let us make up our minds whether he is a Communist or a P.S.P. or an Independent or belong to Swatantra Party.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Not a Congressman?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Whether he is a Congressman (laughter). Let us all unanimously make efforts. In spite of all this, if it is found not possible, then, we shall all sit together and talk about it: not till then. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶೆಟ್ಟರು ಮತ್ತು ನೀವುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇವತ್ತೇ ಶಫಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರೋಟಿಬಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಡಲಿ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೂ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಒಕ್ಕಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ನನಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಿ, ನೀವೂ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇಬ್ಬರೂ ಕರೆತು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ. ಇದ ಕ್ಯೂನ್ಸರ 10-12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂನ್ಸರ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 10—12 ಕೋಟಿಯಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ 25 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಜೀವನಮಟ್ಟ ಇಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿದಿರುವಾಗ, ಇವರ ಮಟ್ಟವು ಇಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವಾಗ ಇವರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು 10 ಅಲ್ಲ 15 ಕೋಟಿಗಳಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Will you declare the entire State to go dry ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಪವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡೋಣ, ಅದಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಗಳಿಗಿಂತಲೇ ಬೇಕಾದರೂ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡೋಣ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ದೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಜನಗಳು ಇದರಿಂದ ಬಹುವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವ ಜನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಯೂನರ್ ಫೋರ್ನ್ಸ್‌ಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಾತಿ ಕೀಳು ಮತ್ತು ಆ ಜಾತಿ ಮೇಲು ಎನ್ನುವ ಜಾತಿಯ ಭೇದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಈ ಜನರನ್ನು ಇಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಇಂತಹವರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಇದ್ದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆಗಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ಈಗ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಈಗಲೂ ಇಂತಹ ದುಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ನೀವು ಮತ್ತು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ದೇಶದ ಸತ್ತ್ವಜಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಬೂಟ್ ಮೇಕರುಗಳು ಇವರೇ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೂಟ್ ಮೇಕರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ—ಅವರುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕೋಟಿ ಮಾಡಲು ನೀವೂ ಮತ್ತು ನಾವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಮಾಡೋಣ. ಬರೀ ಪೋಲೀಸಿನ ವರಿದರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರೋಕುರಿಷನ್ನಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಾರಾಯಣರವರ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು : ಶ್ರೀ ರಾಮಮೂರ್ತಿ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ನೀವೂ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮತ್ತು ನೀವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಹಿತಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೀವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡೋಣ. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಾರಾಯಣರವರೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಮೂರ್ತಿಯವರೇ ಆಗಲಿ, ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I rise to a point of order. Sir, the demands before the House are Police, Administration of Justice and Jails. No doubt, reference can be made in respect of prohibition and in the matter of enforcing it. But the Minister is speaking of the policy in respect of prohibition in such great detail.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What he is speaking is relevant.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, you have not heard me well. My point is.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, if I am not in order, you may pull me up. But, you have not heard my point of order well before giving a ruling.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already said, that it is relevant. When I have given a ruling, he should not argue like this. He should resume his seat. What he is speaking is perfectly all right.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಲಿಬಿಷನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡ ತಕ್ಕದ್ದೇನಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರೋಕ್ಲಿಬಿಷನ್ನು enforce ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಕೆಲವರು ಅವರ experience ಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಲೋಪಗಳಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಸೆಸ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿವೆ. ಪ್ರೋಕ್ಲಿಬಿಷ್ ಎಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಂಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋಕ್ಲಿಬಿಷನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯ ರಲ್ಲರೂ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಏನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.— Why are you questioning that ?

Sri V. S. SRINIVASA SHETTY.—If you want our co-operation, we cannot give it.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.— I have said, once, twice, thrice and ten times on the floor of this House. If that is not heard, I cannot help it.

Sri R. M. PATIL.— The Hon'ble Minister is getting into a fit of temper.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿ ಏನಿದೆ ಆ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಬ್ರಹ್ಮನೇ? ನಾವೂ ಸಹ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯರೇ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಾಯಿತು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಇದು ಸರಿ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವೂ ಸಹ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಯೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಅಪ್ಪು ಮುರ್ಬರಲ್ಲ!

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I rise to a point of order. During his reply, it would be the Minister's duty to answer the several points raised during the debate. He cannot expound political philosophies or give a moral lecture in the Assembly. His speech may be appropriate for the platform but on the floor of this august House, such a speech is out of place.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I do not see any substance in the point of order. It is the right of every Member of the House, much more so of a Minister, to explain matters as to what they are doing and what they propose to do. Questions of policy are raised during discussions and it is not inappropriate for the Minister to answer them.

Sri M. C. NARASIMHAN.—The difficulty is this: I have great respect for the Home Minister.....

Sri R. NAGAN GOWDA.—Is the Hon'ble Member rising to a point of order.....

Sri M. C. NARASIMHAN.—On a point of information. I do not know by of all persons Sri Nagan Gowda should become backward. (Laughter). The Hon'ble Minister is trying to expostulate a political philosophy and wants our co-operation. How are we to help him? What are we to do when we go outside? How is it relevant to Government's policy.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Hon'ble Sri R. M. Patil raised a specific point that owing to the half-hearted measures adopted, prohibition has failed. Let him answer it.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is open for any member to agree with it or differ from it. Merely because Sri Patil raises an objection, should I agree? Can you force me to agree? I do not agree with that view.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sri Patil comes from his own party. Sri Kothawale also raised the same point. These criticisms do not emanate from the Opposition side alone.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There is no question of going back on prohibition policy. I can understand Hon'ble Member's anxiety to extend it to the whole State. I quite appreciate that point of view and Government is anxious to make it successful with the co-operation of everyone of you and till to date we adopted certain methods. After a few years of experience, it is for us to exchange notes. Let us sit together and try a new approach to the whole Problem and make it a success.

ಡಾ. ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ.—ಮಂತ್ರಿಗಳೇ, ತಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. $\frac{1}{4}$ ಪರ್ಸೆಂಟ್, $\frac{1}{2}$ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಮೊದಲಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕ್ರಮಿಸಿ. ಅದು ಒಂದು ಹೊಸ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆರಡೋರರತಕ್ಕ ಕವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ಬಗ್ಗೆ 3-4 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ಉಗ್ರವಾದಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಹೋಗಲೋಣವೆಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಿಬಂಧಿ ಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಜೀಪುಗಳು ಬೇಕು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಅದರ ಯಶಸ್ವಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾನ ನಿರೋಧ ಶಾಸನ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಈ ಕುಡಿತವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕುಡಿಯತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೂಡ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡೋಣ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಶಾಸನವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅದರ ರೂಪರೇಖೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಮರೆಯದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ರೋಪದೋಷಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ರೋಪದೋಷಗಳೇನಾದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ರೋಪದೋಷಗಳು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತಮಗೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲೀಸ್ ದಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹುರುಪು, ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಪುನರಾಯಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು, ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಇಡೀ ಪೊಲೀಸ್ ದಳದಲ್ಲಿಯೇ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಯನ್ನೊಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ನೀತಿಯನ್ನು ಏನಗಿದರ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಹಾಕಿ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

DEMAND No. 15- ADMINISTRATION OF JUSTICE.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

“That a sum not exceeding Rs. 86,13,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of Administration of Justice.”

The motion was adopted.

DEMAND NO. 16—JAILS.

Mr. DEPUTY SPEAKER : The question is :

“That a sum not exceeding Rs. 50,72,500 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Jails’.”

The motion was adopted.

DEMAND NO. 17—POLICE.

Mr. DEPUTY SPEAKER : The question is :

“That a sum not exceeding Rs. 4,05,30,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1962, in respect of ‘Police’.”

The motion was adopted.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday the 5th April 1961.
